Äldrenämnden

Informationsklass
PUBLIK

Sammanträdesdatum	19 maj 2026
Paragrafer	§§101-109, 111-122
Plats och tid	Kommunstyrelsens sessionssal (Stadshuset rum A287), kl 13:00-16:26 *Ajournering för paus kl 14:22-14:36*
Beslutande	Anton Tysklind (S), 1:e vice ordförande Anna Nordin (M), 2:e vice ordförande Birgitta Olsson (C), Tjänstgörande ersättare Lena Burström (S) 101-119 Karl Harry Emanuel Brännström (S), Tjänstgörande ersättare §§120-122 Maria Nordin (V) Milena Axklo (C) Maria Eckerrot (M), Tjänstgörande ersättare Jacob Hedrén (L) §§ 101-112, 114-120 Jan Erik Vilhelm Jansson (M), Tjänstgörande ersättare §113 Caroline Frisk (SD)
Vid protokollet	Filippa Löving
Justering	Protokollet har justerats elektroniskt och anslagits på kommunens digitala anslagstavla. Justeringen återfinns på en separat sida sist i protokollet.

Frånvarande ledamöter
Amanda Grönlund (KD), Ordförande
Avni Dervishi (M)

Övriga deltagare
Karl Harry Emanuel Brännström (S), §§101-119
Anna Fröding (V)
Jan Erik Vilhelm Jansson (M) §§101-112, 114-120
Alicia Al Yousifi (M)
Lars-Olof Wollter Svensson (SD)

Christine Wäneskog, Direktör
Filippa Löving, Nämndsekreterare
Carina Lundmark Ågren, Verksamhetschef HR §
Monica Henriksson, Verksamhetschef ekonomi
Matilda Funkquist Cullinan, Enhetschef strategi- och planering §§101-116, 118-120
Fridha Söderkvist, Verksamhetschef hemtjänst §§101-116, 118-120
Emil Jakobsson, Strateg §§106, 114
Sofia Sigroth Riozzi, kommunikationsstrateg §107
Karin Broman, kommunikatör §107
Johanna Brus, Strateg §§108, 116, 118
Anne Almqvist, Enhetschef digital utveckling §112
Jenny Janestam, Verksamhetschef kvalitet och utveckling §117
Pernilla Stendahl, Upphandlare enheten för strategiska inköp §§114-118
Nathalie Ruth, Upphandlare enheten för strategiska inköp §§114-118

Ärendelista

§ 101 Dnr AN 2026/00019-1.2.3
Val av protokolljusterare 5

§ 102 Dnr AN 2026/00020-1.2.3
Fastställande av föredragningslista 6

§ 103 Dnr AN 2026/00048-1.2.3
Anmälan av handlingar och inkomna remisser maj 2026 7

§ 104 Dnr AN 2026/00271-1.2.3
Anmälan av delegationsbeslut maj 2026 8

§ 105 Dnr AN 2026/00021-1.2.3
Direktören informerar 9

§ 106 Dnr AN 2026/00365-1.2.3
Svar på nämndinitiativ från (M) - Om meningsfull dagverksamhet för äldre som lider av ensamhet och social isolering 10

§ 107 Dnr AN 2026/00383-1.2.3
Information - Satsningen på förebyggande insatser, Lev livet 12

§ 108 Dnr AN 2026/00514-2.6.1
Beslut - Återrapportering av uppdrag - Undersöka möjligheten att omvandla somatikplatser till demensplatser - Daggrosens vård- och omsorgsboende 13

§ 109 Dnr AN 2026/00471-1.4.2
Beslut - Delårsrapport 1 per den 30 april 2026 för äldrenämnden 14

§ 111 Dnr AN 2026/00511-1.4.1
Information - Budget 2027 15

§ 112 Dnr AN 2026/00414-8.0.5
Beslut - Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL per den 31 mars .. 16

§ 113 Dnr AN 2026/00441-2.6.1
Beslut - Upphandling trygghetsskapande teknik - Ankarets och Lövsångargårdens vård- och omsorgsboende 17

§ 114 Dnr AN 2026/00075-1.2.3
Överläggning - Återrapportering av uppdrag - Kapitering hemtjänst 18

§ 115 Dnr AN 2025/01860-8.1.3
Överläggning - Revidering förfrågningsunderlag LOV - Hemvård 19

§ 116 Dnr AN 2026/00512-1.3.2
Överläggning - Riktlinje för utdrag ur misstanke- och belastningsregistret. 20

§ 117 Dnr AN 2026/00088-2.6.1
Överläggning - Upphandling - Pilfinksgårdens Vård- och omsorgboende ... 21

§ 118 Dnr AN 2026/00033-1.6.2
Överläggning - Tematisk uppföljning gällande kompetens i äldreomsorgen 22

§ 119 Dnr AN 2026/00022-1.2.3
Information från förvaltningen 23

§ 120 Dnr AN 2026/00304-1.2.3
Övriga frågor 24

§ 121 Dnr 2026/00589-1.2.3
Nämndinitiativ från (M) - Om att stärka självständighet, värdighet och hygien inom äldreomsorgen genom japanska toaletter 25

§ 122 Dnr 2026/00590-1.2.3
Nämndinitiativ från (M) - Om att skärpa upp sommarbemanning och krav vid rekrytering 26

§ 101 Dnr AN 2026/00019-1.2.3

Val av protokolljusterare

Beslut

1. Äldrenämnden utser Maria Nordin (V) att tillsammans med 1:e vice ordföranden justera dagens protokoll.

2. Protokollet justeras senast 2 juni 2026.

Ärendebeskrivning

Förslag 1. Maria Nordin (V)

Förslag 2. Milena Axklo (C)

Beslutsgång

Äldrenämnden instämmer i att 1:e vice ordförande justerar dagens protokoll tillsammans med utsedd ledamot.

§ 102 Dnr AN 2026/00020-1.2.3

Fastställande av föredragningslista

Beslut

1. Äldrenämnden fastställer föredragningslistan med ändring enligt punkt 4-7.

2. Ärende 1-9 hanteras på den öppna delen av sammanträdet övriga ärenden hanteras som slutna.

3. Arbetsutskottet beslutade 5 maj 2026 att ärende, Överläggning - Riktlinje för avgifter - Service och personlig omvårdnadsavgift (Hemtjänst), utgår.

4. Ordförande anmäler ett ärende med rubrik: Beslut - Meddelande om tillsyn och begäran om upplysningar - Förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden enligt lex Sarah inom socialtjänstens verksamhet - Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Ärendet hanteras som paragraf 110.

5. Anna Nordin (M) anmäler två övriga frågor:

1. Hantering av begäran om allmän handling rörande förtroendevaldas korrespondens.
2. Om möjlighet att utse ersättare för representanter från nämnden som deltar inom finskt förvaltningsområde.

Övriga frågorna hanteras inom paragraf 120.

6. Anna Nordin (M) anmäler två nämndinitiativ:

1. Om att stärka självständighet, värdighet och hygien inom äldreomsorgen genom japanska toaletter.
2. Skärpa upp sommarbemanning och krav vid rekrytering.

Nämndinitiativen hanteras som paragraf 121 och 122.

7. Jacob Hedrén (L) anmäler en övrig fråga om lex Sarah anmälningar på postlistan

Övriga frågan hanteras inom paragraf 120.

§ 103 Dnr AN 2026/00048-1.2.3

Anmälan av handlingar och inkomna remisser maj 2026

Beslut

Allmänna handlingar anmäls och läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Allmänna handlingar inkomna till nämnden under perioden 2026-04-09 till 2026-05-06 redovisas i form av:

1. Postlista för äldrenämnden.

2. Inkomna domar från Förvaltningsrätten, Kammarrätten och Högsta Förvaltningsdomstolen.

3. Minnesanteckning från Vårdsam 15 april 2026.

Ingen inkommen remiss registrerades under perioden.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Allmänna handlingar anmäls och läggs till handlingarna.

Information

För att tjänstepersoner ska kunna ge välgrundade svar under sammanträdet bör frågor om ärendets punkter lämnas till äldrenämndens myndighetsbrevlåda senast kl. 12:00 dagen före sammanträdet. Frågor som inkommer senare eller under sammanträdet besvaras vid nästkommande möte.

§ 104 Dnr AN 2026/00271-1.2.3

Anmälan av delegationsbeslut maj 2026

Beslut

Delegationsbesluten anmäls och läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Delegationsbeslut redovisas för nämnden i form av följande listor:

1. Förteckning över delegationsbeslut registrerade i äldrenämndens diarieserie AN under perioden 2026-04-09 till 2026-05-06.

2. Ordförandebeslut i brådskande ärende registrerade i äldrenämndens diarieserie AN under perioden 2026-04-09 till 2026-05-06.

3. Förteckning över delegationsbeslut bostadsanpassningsbidrag under april 2026.

4. Förteckning över delegationsbeslut enligt SoL under april 2026.

5. Anställningsbeslut anmälda under april 2026.

Vård- och omsorgsförvaltningen har äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Delegationsbesluten anmäls och läggs till handlingarna.

§ 105 Dnr AN 2026/00021-1.2.3

Direktören informerar

Beslut

Informationen förklaras mottagen.

Ärendebeskrivning

Direktör, Christine Wäneskog, informerar om:

- Krisövning med temat elavbrott fredagen 22 maj 2026.
- Sommarrekrytering av vikarier.
- Information utifrån äldrenämndens arbetsgivaransvar om nuläge gällande ett tillsynsärende på ett korttidshem LSS inom nämnden för personer med funktionsnedsättnings verksamhetsområde (Dnr NF2025/00334).

§ 106 Dnr AN 2026/00365-1.2.3

Svar på nämndinitiativ från (M) - Om meningsfull dagverksamhet för äldre som lider av ensamhet och social isolering

Beslut

Nämndinitiativet föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Reservation

Anna Nordin (M) inkommer med en skriftlig reservation enligt följande:

”Ensamhet hos äldre är ett samhällsproblem som måste tas på allvar. Västerås Stad erbjuder idag allmänna mötesplatser för äldre och viss ersättning till trygghetsboenden som gynnar sociala aktiviteter. Det finns däremot många äldre som saknar den sociala kraften det krävs för att ta sig till en mötesplats. En stor grupp äldre lever idag helt socialt isolerade i hemmet utan att Äldrenämnden når fram till dem med de insatser som finns. En biståndsbedömd dagverksamhet är svaret på att nå fram till dem som bäst behöver det. Äldreomsorgen måste se hela människan och därför är en biståndsbedömd insats för att förhindra ensamhet ett viktigt komplement till en värdig äldreomsorg.”

Ärendebeskrivning

Anna Nordin (M), Avni Dervishi (M), Maria Eckerrot (M), Jan-Erik Jansson (M) och Alicia Al Yousifi (M) har i ett nämndinitiativ med rubriken Nämndinitiativ från (M) - Om meningsfull dagverksamhet för äldre som lider av ensamhet och social isolering föreslagit att utreda införandet av biståndsbedömd dagverksamhet för äldre, inom äldrenämndens ansvarsområde, som lider av ensamhet och social isolering.

Nämndinitiativet har den 17 mars 2026 § 70 anmälts till äldrenämnden för beredning.

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår att nämndinitiativet inte föranleder någon ytterligare åtgärd mot bakgrund av att nämnden erbjuder insatsen mötesplats för stadens äldre att ta del av utan individuell behovsprövning samt att insatsen ledsagning kan beviljas för att enskild till exempel ska ha möjlighet att ta sig till och från en mötesplats. Socialtjänsten ska även arbeta motiverande för att enskilda som har behov av men inte själva uttrycker en önskan om insatser, ges ökade möjligheter att ta emot insatser i förebyggande och/eller hälsofrämjande syfte. Det pågår även ett utvecklingsarbete kring stadens mötesplatser.

För enskilda boendes på stadens vård- och omsorgsboenden anordnas regelbundet aktiviteter på boendet.

Detta menar förvaltningen gör att nämnden redan har insatser som tillgodoser behovet av meningsfull och regelbunden sysselsättning tillsammans med andra. Och att insatsen mötesplats inte kräver individuell behovsprövning, i kombination med socialtjänstlagens krav på att arbeta förebyggande och motiverande, gör insatsen mer lätt tillgänglig för stadens äldre.

Yrkanden

Anna Nordin (M) yrkar bifall till nämndinitiativet.

Lena Burström (S) yrkar att nämndinitiativet inte föranleder ytterligare åtgärd.

Beslutsgång

1:e vice ordförande finner att det finns två förslag till beslut, dels Anna Nordin (M) yrkande om bifall till nämndinitiativet, dels Lena Burström (S) yrkande att nämndinitiativet inte föranleder ytterligare åtgärd.

1:e vice ordförande föreslår en beslutsgång där de två förslagen ställs emot varandra. Äldrenämnden godkänner föreslagen beslutsgång varvid den genomförs.

Äldrenämnden beslutar att nämndinitiativet inte föranleder ytterligare åtgärd.

§ 107 Dnr AN 2026/00383-1.2.3

Information - Satsningen på förebyggande insatser, Lev livet

Beslut

Informationen förklaras mottagen.

Ärendebeskrivning

Karin Broman informerar om Västerås stads satsning Lev livet som är en del av det förebyggande arbetet för att stärka invånares möjligheter till ett aktivt, tryggt och självständigt liv. De informerar även om ett nytt avsnitt om Lev livet som nu finns samlat på Västerås stads webbplats.

§ 108 Dnr AN 2026/00514-2.6.1

Beslut - Återrapportering av uppdrag - Undersöka möjligheten att omvandla somatikplatser till demensplatser - Daggrosens vård- och omsorgsboende

Beslut

Återrapporten daterad 6 maj 2026 läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Ärendebeskrivning

Norlandia Care AB ansvarar för driften av Daggrosens vård- och omsorgsboende efter en upphandling enligt Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Daggrosens vård- och omsorgsboende omfattar 36 enrumslägenheter, varav 24 stycken riktar sig till personer med demenssjukdom och resterande 12 lägenheter har somatisk inriktning.

I samband med äldrenämndens sammanträde den 21 april 2026 beslutades ett tilläggsyrkande som gav förvaltningen i uppdrag att utreda möjlighet att omvandla somatikplatserna på Daggrosen till platser med demensinriktning.

Huvudregeln är att upphandlande avtal inte får ändras. Det finns dock särskilda bestämmelser om ändringar av avtal under avtalstiden som klargör i vilka fall en upphandlande myndighet kan ändra i ett upphandlat avtal utan att behöva göra en ny upphandling. Kontraktets övergripande karaktär får inte ändras, värdet av ändringen ska vara mindre än tröskelvärdet och understiga 10 % av det totala kontraktsvärdet.

Den föreslagna förändringen bedöms innebära en betydande utvidgning av avtalets omfattning. Detta följer bland annat av att både tjänstens art och målgrupp förändras för en tredjedel av Daggrosens totalt 36 lägenheter. En demensinriktning ställer andra krav på kompetens och utbildning, bemanning samt arbetssätt än på motsvarande somatisk inriktning. Mot denna bakgrund konstateras att förändringen medför att kontraktets övergripande karaktär ändras.

Ändringen är därmed att betrakta som väsentlig enligt 17 kap. 14 § LOU. Eftersom inga ändrings- eller optionsklausuler finns och övriga undantag inte är tillämpliga kan ändringen inte genomföras inom ramen för befintligt avtal.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Återrapporten daterad 6 maj 2026 läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

§ 109 Dnr AN 2026/00471-1.4.2

Beslut - Delårsrapport 1 per den 30 april 2026 för äldrenämnden

Beslut

1. Delårsrapport 1 för äldrenämnden per den 30 april 2026 godkänns.

2. Återrapporten av ordförandeförslag om rekryteringsprocessen (dnr 2025/01656-1.2.3) daterad 15 maj 2026 läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Ärendebeskrivning

Uppföljningen i delårsrapporten avser perioden januari till april 2026.

Nämndens delårsrapport skrivs utifrån anvisningar från stadsledningskontoret. Delårsrapporten innehåller en analys av verksamhetens utveckling, ett periodiserat resultat per den 30 april samt en prognos på helåret.

Nämnden ska på ett strukturerat sätt återrapportera nämndens uppdrag, budget samt uppdrag och mål från kommunfullmäktige.

I september 2025 fick vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att kartlägga och utvärdera rekryteringsprocessen om ska återrapporteras i samband med delårsrapport 1 2026. Återrapportering av ärendet återfinns under rubriken Väsentliga personalförhållanden.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

1. Delårsrapport 1 för äldrenämnden per den 30 april 2026 godkänns.

2. Återrapporten av ordförandeförslag om rekryteringsprocessen (dnr 2025/01656-1.2.3) daterad 15 maj 2026 läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

§ 111 Dnr AN 2026/00511-1.4.1

Information - Budget 2027

Beslut

Informationen förklaras mottagen.

Ärendebeskrivning

Monica Henriksson informerar om teknisk ramuppräkning för äldrenämnden som är en del i arbetet inför stadens budgetplanering för nästa år.

§ 112 Dnr AN 2026/00414-8.0.5

Beslut - Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL per den 31 mars

Beslut

Äldrenämnden tar del av rapport av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) per den 31 mars 2026 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Den ansvariga nämnden ska varje kvartal rapportera antalet gynnande beslut enligt SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut, eller där avbrott i verkställigheten varit längre än tre månader till kommunfullmäktige. I rapporten ska det stå vilka typer av bistånd som besluten gäller och hur lång tid som gått sedan varje beslut togs. Uppgifterna i rapporten ska vara avidentifierade och ska inte kunna spåras till en enskild person. I rapporten redovisas resultatet fördelat på kvinnor respektive män.

Under perioden 1 januari till den 31 mars 2026 rapporterades totalt 49 ej verkställda beslut till IVO. Av de 49 rapporterade besluten avser 42 beslut om särskilt boende varav 31 beslut med inriktning demens. Av de under perioden tillkomna ej verkställda besluten har alla utom en enskild fått erbjudande om boendeplats inom tre månader. Sju av dessa beslut har inte kunnat verkställas inom tre månader pga platsbrist.

Kortfattad analys visar att antalet ej verkställda beslut har minskat med ca. 40% i jämförelse med kvartal fyra 2025 då fler boendebeslut med demensinriktning har kunnat verkställas under mätperioden.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Äldrenämnden tar del av rapport av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) per den 31 mars 2026 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen, Västerås stad

§ 113 Dnr AN 2026/00441-2.6.1

Beslut - Upphandling trygghetsskapande teknik - Ankarets och Lövsångargårdens vård- och omsorgsboende

Beslut

Äldrenämnden ger Vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att upphandla trygghetsskapande teknik till Ankarets vård- och omsorgsboende och Lövsångargårdens vård- och omsorgsboende.

Ärendebeskrivning

Avtalet för den trygghetsskapande tekniken på Ankarets vård- och omsorgsboende löper ut under 2027 och kan inte förlängas.

Avtalet för motsvarande teknik på Lövsångargårdens vård- och omsorgsboende förlängs automatiskt utan ett datum för avtalsslut.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer vård- och omsorgsförvaltningen att en ny upphandling behöver genomföras som omfattar båda boendena.

Det nya avtalet föreslås tecknas med en avtalsperiod om 4 år, med möjlighet till förlängning i 2 + 2 år, vilket ger en maximal avtalstid om totalt 8 år.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Äldrenämnden ger Vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att upphandla trygghetsskapande teknik till Ankarets vård- och omsorgsboende och Lövsångargårdens vård- och omsorgsboende.

§ 114 Dnr AN 2026/00075-1.2.3

Överläggning - Återrapportering av uppdrag - Kapitering hemtjänst

Beslut

Överläggningen förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Emil Jakobsson föredrar i ärendet.

§ 115 Dnr AN 2025/01860-8.1.3

Överläggning - Revidering förfrågningsunderlag LOV - Hemvård

Beslut

Överläggningen förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Pernilla Stendahl och Nathalie Ruth föredrar i ärendet.

§ 116 Dnr AN 2026/00512-1.3.2

Överläggning - Riktlinje för utdrag ur misstanke- och belastningsregistret

Beslut

Överläggningen förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Johanna Brus och Stefan Kallin föredrar i ärendet.

§ 117 Dnr AN 2026/00088-2.6.1

Överläggning - Upphandling - Pilfinksgårdens Vård- och omsorgboende

Beslut

Överläggningen förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Pernilla Stendahl och Nathalie Ruth föredrar i ärendet.

§ 118 Dnr AN 2026/00033-1.6.2

Överläggning - Tematisk uppföljning gällande kompetens i äldreomsorgen

Beslut

Överläggningen förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Johanna Brus och Nathalie Ruth föredrar i ärendet.

§ 119 Dnr AN 2026/00022-1.2.3

Information från förvaltningen

Beslut

Informationen förklaras mottagen.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen informerar utifrån de stående punkterna:

Nämndens egenregi

Matilda Funkquist Cullinan informerar om genomförda och planerade tematiska uppföljningar.

Vård- och omsorgsboenden

Fridha Söderkvist informerar om två avvikelser gällande anmälan enligt lex Sarah och anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (dnr AN2026/00502) och (dnr AN2026/00387).

Jeanette Bauer informerar om:

- Flytt från Hagalidsgården.
- En avvikelse, ärendenummer A20063393.
- En avvikelse gällande magsjuka på ett vård- och omsorgsboende samt tillfälligt intagningsstopp, ärendenummer A20264054.
- Inflytt på Gotlandsgatan vård- och omsorgsboende.

§ 120 Dnr AN 2026/00304-1.2.3

Övriga frågor

Beslut

Övriga frågorna punkt 1-4 anses besvarade.

Övrig fråga punkt 5 hanteras vid nästa arbetsutskott.

Ärendebeskrivning

Vid nämndsammanträdet 21 april 2026 anmälde Anna Nordin (M) en övrig fråga:

1. Har barnskötare som fått arbete inom äldreomsorgen erhållit utlovat erbjudande om undersköterskeutbildning.

Frågan har besvarats via mejl.

Vid nämndsammanträdet 21 april 2026 anmälde Jacob Hedrén (L) en övrig fråga:

2. Om avskrivning av skuld.

Monica Henriksson informerar om skulder som avskrevs föregående år.

Jacob Hedrén (L) anmäler en övrig fråga:

3. Om lex Sarah anmälningar på postlistan.

Frågan besvarades inom paragraf § 119.

Anna Nordin (M) anmäler två övriga frågor:

4. Hantering av begäran om allmän handling rörande förtroendevaldas korrespondens.

Matilda Funkquist Cullinan svarar och informerar om hanteringen kring begäran.

5. Om möjlighet att utse ersättare för representanter från nämnden som deltar inom finskt förvaltningsområde.

Frågan hanteras vid nästa arbetsutskott för äldrenämnden.

§ 121 Dnr 2026/00589-1.2.3

Nämndinitiativ från (M) - Om att stärka självständighet, värdighet och hygien inom äldreomsorgen genom japanska toaletter

Beslut

Nämndinitiativet anmäls.

Ärendebeskrivning

En av de mest integritetskänsliga situationerna inom äldreomsorgen är toalettbesöken. Det är också ett av de mest besvärliga problemen för äldre när kroppen och fysiken sviker. Att kunna klara sig själv i intima moment handlar både om självständighet, hygien och värdighet.

Ny teknik lyfts ofta fram som en lösning för att äldre ska kunna bo kvar hemma längre och för att underlätta för anhöriga som vårdar i hemmet. Ny teknik minskar beroendet av hemtjänstpersonal och förbättrar arbetsmiljön.

Japanska toaletter är ett sådant exempel. Toaletterna har en automatisk och lätthanterlig tvätt- och torkfunktion. För personer som har svårt att vrida kroppen, nå med handen eller att använda toalettpapper kan en japansk toalett göra att de klarar av sitt toalettbesök utan hjälp. Automatisk vattenrengöring är inte bara skonsam för känslig hud, den förbättrar också upplevelsen av god hygien och komfort. Det minskar behovet av hjälp och därmed känslan av utsatthet in en mycket privat omsorgssituation.

För personalen innebär tekniken minskad fysisk belastning, man slipper obekväma arbetsställningar, tunga lyft och återkommande tidskrävande arbetsmoment.

Vi moderater menar att det nu är hög tid att använda en beprövad teknik som redan finns.

Västeråsmoderaterna vill därför ge förvaltningen i uppdrag:

- att utreda förutsättningarna för att Äldrenämnden ska kunna erbjuda japanska toaletter som del av en generösare bostadsanpassnlng i det egna hemmet.
- att utreda förutsättningarna för att införa japanska toaletter på särskilt boende.

§ 122 Dnr 2026/00590-1.2.3

Nämndinitiativ från (M) - Om att skärpa upp sommarbemanning och krav vid rekrytering

Beslut

Nämndinitiativet anmäls.

Ärendebeskrivning

Den 1 juli gäller den nya språklagen med skärpta språkkrav inom äldreomsorgen. Lagen innebär krav på att medarbetarna ska uppnå en viss nivå i svenska språket och ha kunskaper som är relevanta för uppdraget

Det nya språkkravet innebär språknivå B2, som är en av de sex språknivåerna enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk. B2 är en språknivå där man kan hantera enklare sammanhang och använda språket självständigt. Man kan alltså tala begriplig svenska.

I Delårsrapport 1 framgår att förvaltningen har påbörjat rekryteringen av 680 sommarvikarier. Språkkravet vid rekrytering till förvaltningen är nivå B2. I delårsrapporten lämnas en kort men allvarlig upplysning, om att man frångår kravet på språknivå B2 vid rekrytering. Förklaringen är låg kompetens hos de sökande.

Istället anger förvaltningen att nivå B1 nu är aktuell vid anställning. Nivå B1 är en grundläggande nivå där man förstår och kan använda mycket enkla ord och fraser i vardagliga situationer. Med andra ord kan man inte förstå eller prata svenska

Det väcker frågor om det överhuvudtaget är möjligt att utföra en rekryteringsintervju med en person som inte pratar begriplig svenska. Är det så möjligt att utvärdera och bedöma om en sådan person är lämplig att arbeta inom äldreomsorgen. En så låg språknivå innebär en allvarlig risk för både äldres liv och hälsa liksom kvalitet och medicinsk säkerhet.

I delårsrapporten framgår även att förvaltningen under 2025 rekryterat personal i stor omfattning utan att ta referenser. Istället har man provanställt personer i sex månader för att under arbetets gång bedöma lämpligheten, utan att i förväg ha säkerställt lämpligheten via referenstagning. Stor del av anställningarna har därefter avslutats på grund av till exempel misskötsamhet.

Den styrande nämnden har inte informerats om att förvaltningen börjat tumma på både språkkrav och säkerhetskontroller som referenstagning. Det är allvarligt i synnerhet när det rapporterats fall av både vanvård och övergrepp inom äldreomsorgen.

Moderaterna konstaterar att Äldrenämnden nu måste ta sitt ansvar och ställa tydliga krav både på rekryteringsprocessen och på sommarplaneringen.

Västeråsmoderaterna vill därför ge förvaltningen i uppdrag att:

- att fastställa tydliga riktlinjer som säkerställer att ordentliga kontroller och obligatorisk referenstagning görs vid all rekrytering till äldreomsorgen
- att säkerställa att det obligatoriska kravet på språknivå B2, efterlevs vid all rekrytering till äldreomsorgen
- att öka andelen ordinarie och språkkunnig personal inom äldreomsorgen under sommarmånaderna, genom att erbjuda en attraktiv ersättning för flytt av semesterveckor
- utreda möjligheten att flytta sommarperioderna så att ordinarie bemanning blir jämnare och risken för vårdskador och kvalitetsbrister minimeras.

Elektroniska underskrifter

Detta dokument har undertecknats elektroniskt av en eller flera personer

De tio första underskrifterna listas nedan. Ytterligare underskrifter listas på efterföljande sida.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerade elektroniska underskrifter enligt EU-förordningen eIDAS. Det innebär att undertecknarnas identitet har verifierats, att underskrifterna är juridiskt bindande och att dokumentets innehåll är kryptografiskt skyddat mot ändringar.

Underskrifterna kan valideras i en PDF-läsare som stöder signaturvalidering eller via Västerås stads valideringstjänst. Endast originalfilen innehåller den signaturinformation som krävs för verifiering. Om dokumentet ändras, skrivs ut eller exporteras till en ny PDF-fil kan underskrifterna inte längre valideras.

Underskrift 1

Namn: ANTON TYSKLIND
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2026-05-30 09:19:13 GMT+02:00
Transaktions-ID: 7ead5b5740ad461f909305f87db4cf00

Underskrift 2

Namn: Eva-Maria Nordin
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Organisation: Äldrenämnden
Befattning: Ledamot
Datum och tid: 2026-06-01 12:26:27 GMT+02:00
Transaktions-ID: 9bec6c6ce91d4b5fafbee284b43eda4d